

Kleykamp
verwoest,
het
Vredespaleis
aan ondergang
ontsnapt.

Het bombardement van
11 april 1944

door

Drs.P.A.J.Coelewij

December 2019

Fig. 1. Kunstzaal Kleykamp vóór het bombardement van 11 april 1944. Oude Scheveningseweg 17 Den Haag.

Samenvatting

Uit een uniek ooggetuigenverslag van de auteur en een nieuw onderzoek over de verwoesting van Kunstzaal Kleykamp door Engelse jachtbommenwerpers in 1944, is gebleken dat bij het bombardement, het Vredespaleis ternauwernood aan verwoesting is ontsnapt. De reden hiervoor is dat clusterbrandbommen werden gebruikt die tientallen kleinere fosforbrandbommen rondstrooiden binnen een gebied waarin ook het Vredespaleis gelegen was. Dat is pas door dit huidige onderzoek ontdekt.

Daarbij is komen vast te staan dat het gebouw Kleykamp door slechts één brisantbom werd verwoest. Door de explosie kwam in een klap vrijwel de gehele staf van ongeveer 85 personen om het leven of raakten zeer ernstig gewond. De enkele personen die in de kelder de explosie overleefden, verdronken daar in het leiding- en bluswater.

Kleykamp was belangrijk omdat daar het Bevolkingsregister was opgeslagen, dat voor de Duitse bezetter belangrijk was voor het opsporen van onderduikers, verzetsstrijders en Joden, voor deportatie naar de concentratiekampen.

Op een van de foto's, gemaakt door de piloten, is in de lucht de brandbom te zien die onderweg was naar de plaats waar de auteur in dekking lag. Een seconde na het maken van de foto plofte de brandbom op een afstand van 8 meter naast hem neer. Wat oorlogsfotografie betreft is dit een zeer uitzonderlijke actiefoto.

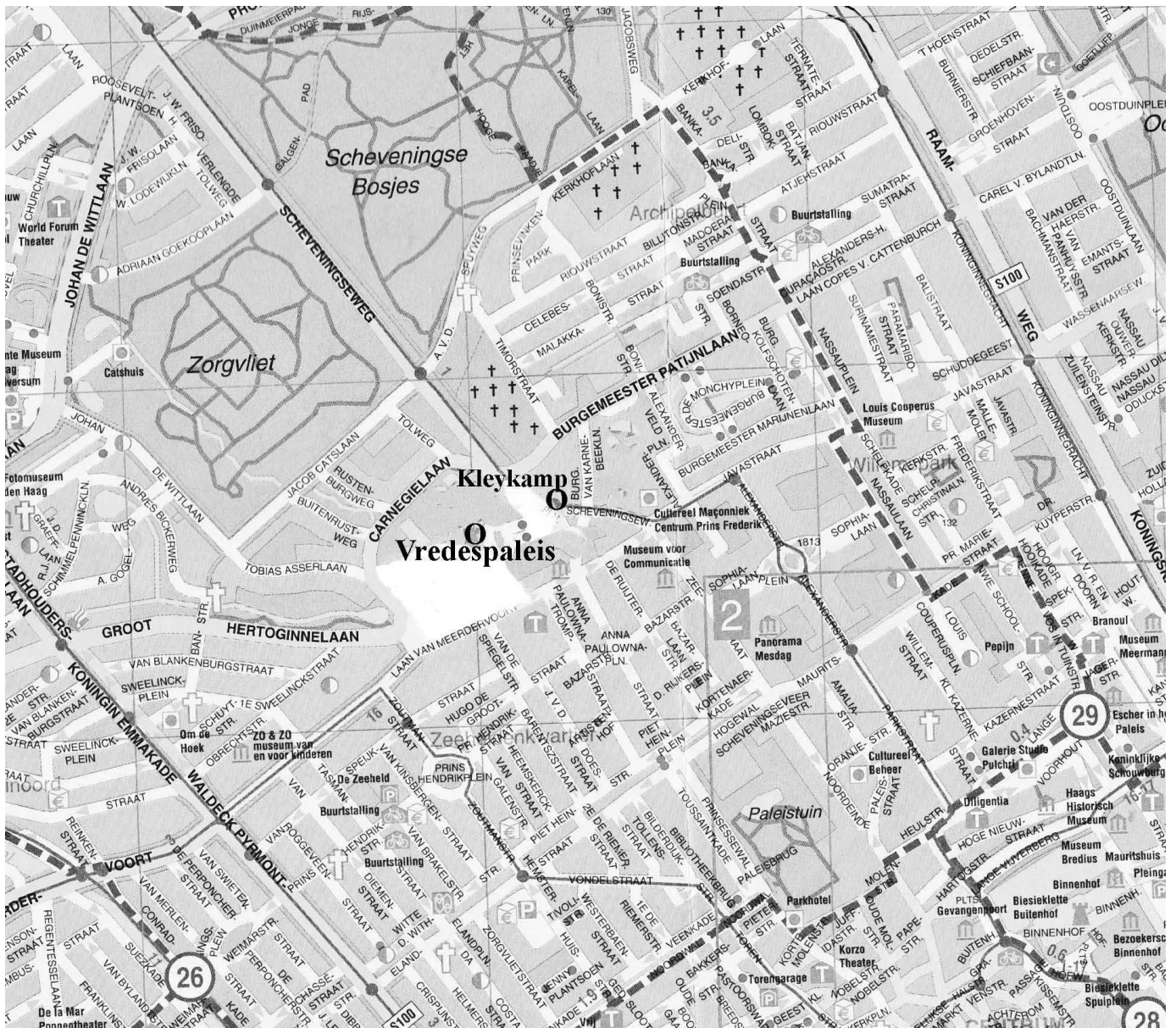

Fig.2.Situatiekaart Den Haag.

Introductie

Op 11 april 1944 werd op verzoek van de Nederlandse ondergrondse strijdkrachten, vanuit Engeland een luchtaanval uitgevoerd door vliegtuigen van de Royal Airforce op Kunstzaal Kleykamp in Den Haag, met de bedoeling het Bevolkingsregister, dat in het gebouw opgeslagen lag, te vernietigen. Het Bevolkingsregister werd gebruikt om onderduikers, verzetsstrijders en Joden op te sporen en naar gevangenkampen af te voeren. De aanval was gedeeltelijk succesvol: Het gebouw werd verwoest, maar slechts een deel van het Bevolkingsregister werd vernietigd. De auteur van deze notitie maakte het bombardement van zeer dichtbij mee. Een brandbom viel acht meter naast hem, maar hij wist zonder schade te ontkomen. Ook het Vredespaleis lag binnen het gebied waar de brandbommen vielen en ontsnapte aan de ondergang.

Hier volgt de getuigenis van de auteur van de aanval en een nieuwe analyse van de gebeurtenis.

Fig. 3. Luchtfoto doelgebied Kleykamp en het Vredespaleis. De auteur lag in dekking in de Malakkastraat. Datum foto vóór 1944.